

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

25. De mortificatione sensus tactus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

consuetudine perantiqua, & ratione ipsa confirmatum, æquum est, vt ad maiorem Dei gloriam, animæque salutem fructum aliquem spiritalem ex hac doctrina decerpamus, & si in totum à vino abstinere nolimus, moderationem saltem magnam in eius vsu conseruemur.

CAPVT XXV.

De mortificatione sensus tactus.

Sensus tactus multos habet abusus & inordinationes necessariò mortificandas, eò quòd toto corpore hominis sit diffusus, & appetitui sensitiuo proximus, ac omnium corporearum oblectationum seminarium, omnesque sensus, quorum ministerio ad aucupandas suas voluptates vtitur quasi veneno inficit. Vnde B. Basilius, Tactus, inquit, omnium sensuum deterrimus est, emittit enim legatos ad sensus, vt eorū opera suas voluptates persequatur, placidè abblanditur, vt magnam in hominem exerceat tyrannidem, atque ideo summa cura coercendus est & mortificandus, vt purus maneat.

Et quoniam ex ijs, quæ hastenus de aliorum sensuum mortificatione dicta sunt, facile colligi potest, quem-

De ver. virg

admodum & Tactus mortificandus sit, breuiter comprehendemus, quibus rebus id fieri debeat: prætermittis tamen flagitijs grauibus & manifestis peccati luxuriæ, quæ poenitentia sub damnationis æternæ poena expianda sunt.

Imprimis hic sensus tactus, ad obtegendum corpus postulat vestes molles & pretiosas, quæ tactu suo carnem oblectent. Hic abusus sic per mortificationem corrigendus est, vt nuditati corporis tegendæ vestis honesta pro cuiusque statu adhibeatur, quæ non voluptati, sed necessitati, hoc est, arcendis cœli iniurijs deseruiat. Quod si molliæ nimia vestium aliquando Deum offenderimus, æquum est, vt asperiore quoque vestitu, cilicij, sacci, vel alio Deum nobis reconciliemus. Id ratio naturalis docuerat primum parentem nostrum Adamum, qui simul atque peccauit, nuditatem suam non lenibus arborum, sed asperis, carnemque pungentibus ficuam folijs contexit, vt S. Irenæus obseruauit, in persona Adami ita loquens: *Quoniam eam quam habuit à spiritu sanctitatis stolam, amisi per inobedientiam, & nunc cognosco, quoniam sum dignus tali tegumento, quod delectatione quidem*

*Lib. 3. contra
her. s. 37.*

dem nullam præstat, mordet autem & pungit corpus. Addit Irenæus: Et hoc videlicet semper habuisset indumentum, humilians se ipsum, nisi Dominum, qui est misericors, tunicas pelliceas pro foliis ficulneis induisset eos.

Deinde hic sensus ad capiendum somnum gaudet mollibus lectis, & stragulis percommotis. Unde fit, vt diutius in eo hæreat, quam necessitas postulet, & ægrius manè surgat, occasionem quoque præbeat sordidis multis cogitationibus & insomnijs, grauidibusque lapsibus. Otium enim lecti aliud non est, quam eica & fomes vitiorum, impedimentum orationis, & bonorum operum. Mortificari autem debet in hoc genere tactus, mollitiei ademptione, commutationeque plumarum cum tomento laneo culcitrarum, & nonnunquam cum humi cubatione. Dardities enim strati faciet, vt tempestiuè manè exurgat, nec orationem negligat, ac etiam vt noctè aliquando ad imitandas sanctorum vigilijs diuinis laudibus celebrandis inuigilet.

Alius huius sensus abusus est, affici tractandis manū rebus lenibus & delicatis, vt manibus aliorum, corporibus infantium vel animantium, vel etiam

proprio, non ad necessitatem, sed tantū ad capiendam aliquā voluptatem. Hic abusus mortificationis ope rescindendus est, nam consuetudine tractandarum rerum leniorum, tangendi sensus semper magis magisque accenditur, vt facile postea proruat in multo deteriora. Multi enim in corpore humano motus excitantur, exurguntque imaginationes variæ castitati contrariæ, sic prorsus, vt nisi homo ilicò ad auxilium diuinum confugerit, facile in periculum maiorum lapsuum se conijciat. Sic fecere omnes homines Dei, qui etiam in leuissimis rebus occasiones omnes peccandi in tactu subterfugere.

*Darius in
April.*

Narrat B. Gregorius Turonensis Episcopus, sanctum sacerdotem Nicetam tantæ puritatis cultorem fuisse, vt reformidaret etiam infantium membra nudis manibus contingere, & si quâdo ratione officij tangere debebat, non nisi veste interiecta attigisse. Sciebat nimirum à quouis carnis tactu aliquantam capi voluptatem, licet nō admodum illicitam, vt tantò longius abesset à tactu culpabili. Multi quoq; sancti propria corpora veriti sunt immediate attingere, imò & intueri, nisi necessitas mera postulasset.

Sozo-

Sozomen. scribit mirabilem S. Am- *Trip. lib. 1.*
 monium, vnà cum socio suo Theodo- *c. 11.*
 ro ad Lycum fluuium peruenisse, & cū
 nauis ad traijciendum abesset, suasisse
 socio, vt longiùs secederet, ne nudus,
 erat enim amnis vadofus, conspici ab
 eo posset. Eo verò digresso, cum suppu-
 duisset & seipsum contueri, ecce diuina
 manū in alteram ripam delatus est. Ad-
 eò Deo placebat tantum pudicitiae stu-
 dium. Certè gratum esse Deo mortifi-
 cationis studium in hoc genere inde
 perspicuum sumitur argumētum, quòd
 infestus omnium bonorum hostis dæ-
 mon nulla in re magis laboret, quàm
 in impediendis castorum hominum
 conatibus.

S. Anselm⁹ pius monachus erat, qui
 ad mortificandum se animo decreue-
 rat à cōtactu corporis proprii manum
 abstinere, etiam licito, & sedulo serua-
 bat. Dæmon verò inuidens tam sancto
 proposito, pondere graui corpus eius
 afflixit, vt eum proliceret ad illud ma-
 nu tangendum: verum ille propositi
 tenax, attingere noluit. Sanctus Ansel-
 mus verò certior redditus, corpus ho-
 minis inspexit, ac deprehendit non esse
 nisi imposturam dæmonis mortifica-
 tionem illam molestè ferentis. Pri-
 mū

mum itaque, in quo consistit mortificatio sensus tactus, est, omnia quoad licitè & commodè fieri potest, oblectamenta illi adimere. Deinde illum affligere perferendis aliquibus rebus molestis, ut frigore, æstu, labore, nuditate, genuflexione, disciplinis, aliisque apercitatibus, uti sancti Dei, ut iam dicemus, fecerunt.

CAPVT XXVI.

De variis mortificationum modis, quos sancti ad mortificandum sensum tactus usurpauerunt.

Quoniam exempla plus mouent, quam verba, piamque doctrinam probabiliorem reddunt, maxime si doctores ipsi factis testentur, quod verbis docent, idcirco cum hactenus ex sanctorum doctrina ostenderimus, quanta sint mortificationis sensuum merita apud Deum, deinceps idem nonnullis corroborabimus exemplis, atque ob oculos ponemus varios mortificationum, quibus vsi sunt, modos, ut quisque eam rationem mortificandi sequatur, quam suis viribus, statuique suo, adhibita in consilium discretionis, magis convenientem animaduerte.